

Směrnice Rady Evropy

z 21. ledna 1980 o koordinaci ustanovení daných zákonem, předpisem nebo správním opatřením, týkajícím se zahájení a provozování činnosti porodních asistentek

(80/155/EHS)

RADA EVROPSKÉHO SPOLEČENSTVÍ,

- s ohledem na Smlouvu o založení Evropského hospodářského společenství a jmenovitě s ohledem na její články 49, 57 a 66,
- s ohledem na návrh Komise¹,
- s ohledem na stanovisko Evropského parlamentu²,
- s ohledem na stanovisko Ekonomického a sociálního výboru³,
- vzhledem k tomu, že podle článku 57 Smlouvy, musí být ustanovení předepsaná zákonem, předpisem nebo správním opatřením a týkající se zahájení a provozování činností porodní asistentky koordinována; vzhledem k tomu, že s ohledem na zájmy zdravotnictví je nezbytné se ve Společenství dostávat ke společné definici oboru činnosti předmětných osob a jejich průpravy; vzhledem k tomu, že dosud nebylo považováno za žádoucí zavést proto jednotný vzdělávací program ve všech členských státech; vzhledem k tomu, že členské státy by měly mít naopak co největší možnou volnost v organizování této průpravy; vzhledem k tomu, že nejlepším řešením je tedy stanovení minimálních standardů;
- vzhledem k tomu, že koordinace předmětných činností, předpokládaná touto směrnicí, nevylučuje následnou koordinaci;
- vzhledem k tomu, že pokud se týká průpravy, většina členských států v současnosti nerozlišuje mezi porodními asistentkami, které vykonávají svou činnost jako osoby v pracovním poměru a těmi, které ji vykonávají jako samostatně výdělečně činné osoby; vzhledem k tomu, že z tohoto důvodu se jeví nezbytné rozšířit platnost této směrnice na porodní asistentky v pracovním poměru,

PŘIJALA TUTO SMĚRNICI:

Článek 1

1. Členské státy musí podmínit zahájení a provozování činnosti porodní asistenty pod označením citovaným v článku 1 Směrnice 80/154/EHS¹ vlastnictvím diplomu, vysvědčení nebo jiného dokladu o oficiální kvalifikaci v porodnictví, citované v článku 3 zmíněné směrnice, garantujícím, že předmětná osoba nabyla v průběhu celé délky vzdělání:
  - i. adekvátních znalostí z disciplin, na nichž je založena činnost porodní asistentky, jmenovitě z porodnictví a gynekologie;
  - ii. adekvátních znalostí z etiky a legislativy této profese;
  - iii. podrobných znalostí o biologických funkcích, anatomii a fyziologii v oblasti porodnictví a o novorozencích a také znalostí o vztahu mezi zdravotním stavem a fyzickým a sociálním prostředím člověka a o jeho chování;
  - iv. adekvátních klinických zkušeností, získaných ve schválených institucích a pod dohledem pracovníků, kteří jsou kvalifikovaní v porodnictví;
  - v. adekvátních znalostí o vzdělání zdravotníků a zkušeností ze spolupráce s těmito pracovníky.
2. Vzdělání citované v odstavci 1 musí sestávat:
  - i. buď z řádného, celodenního studia pro porodní asistentky, tvořeného minimálně tříletou praktickou a teoretickou výukou, přijetí do něhož je podmíněno dokončením přinejmenším desetiletého základního školního vzdělání,
  - ii. nebo z řádného, celodenního studia pro porodní asistentky, které trvá minimálně 18 měsíců a pro které je přijetí podmíněno vlastnictvím diplomu, vysvědčení nebo jiného dokladu o oficiální kvalifikaci zdravotní sestry odpovědné za všeobecnou

péči, jak je charakterizována v článku 3 Směrnice 77/452/EHS .

3. Studium pro porodní asistentky, citované v prvním odraze odstavce 2 musí pokrývat přinejmenším ta témata učebního programu, která jsou uvedena v příloze.

Studium citované v druhém odraze odstavce 2 musí pokrývat přinejmenším ta témata učebního programu, která jsou uvedena v příloze, ale která netvoří součást ekvivalentního studia v rámci přípravy zdravotních sester.

4. Členské státy musí zaručit, že instituce, která školí porodní asistentky, bude odpovědná za koordinaci teoretické a praktické výuky v průběhu učebního programu.

Teoretická a technická výuka, citovaná v části A přílohy, musí být vyvážená a sladěna s klinickou přípravou porodních asistentek, zmiňovanou v části B stejné přílohy, a to tak, aby mohly být adekvátním způsobem nabyty znalosti a zkušenosti, uváděné v odstavci 1.

Klinická výuka musí probíhat ve formě přípravy uskutečňované ve službě a pod dohledem, v nemocničních odděleních nebo v jiných zdravotních službách, schválených k tomuto účelu kompetentními úřady nebo orgány. V rámci této přípravy se musí studentky porodnictví účastnit na činnostech předmětných oddělení, pokud tyto činnosti přispívají k jejich přípravě. Musí rovněž absolvovat výuku o povinnostech spojených s výkonem povolání porodní asistentky.

Článek 2

Po periodickém hodnocení výsledků různých vzdělávacích kurzů, předpokládaných podle článku 1 (2), vypracuje Komise svoji první zprávu pro Radu, a to do šesti let od zveřejnění této směrnice. Zmíněné hodnocení bude provedeno za pomoci Poradního výboru pro vzdělání porodních asistentek.

Ve světle výsledků tohoto hodnocení pak Komise předloží návrhy na úpravu směrnice, směřující k sladění minimálních kritérií, stanovených pro zmíněné vzdělávací kurzy, pokud jde o podmínky předepsané v prvním pododraze prvního odrazu a v druhém odraze článku 2 (1) Směrnice 80/154/EHS. Rada bude neprodleně na základě těchto návrhů konat.

Článek 3

Nehledě na článek 1, mohou členské státy povolit externí formu přípravy s podmínkou, že bude schválená kompetentními národními orgány. Celková délka externí přípravy nesmí být kratší než řádné, celodenní studium. Úroveň výuky přitom nesmí být nikterak postižena externím charakterem přípravy.

Článek 4

Členské státy musí zajistit, aby porodní asistentky byly přinejmenším oprávněny zahájit a provozovat následující činnosti:

1. poskytovat správné informace a rady k plánovanému rodičovství;
2. diagnostikovat těhotenství a monitorovat normální těhotenství; provádět vyšetření nezbytná ke sledování průběhu normálního těhotenství;
3. předepisovat nebo doporučovat vyšetření, potřebná pro co nejrychleji možnou diagnózu rizikového těhotenství;
4. vypracovat program přípravy na rodičovství a dokončit přípravu a narození dítěte, včetně porad k hygieně a výživě;
5. pečovat o matku a pomáhat jí při začátku porodu a sledovat stav plodu v děloze pomocí vhodných klinických a technických prostředků;
6. provádět spontánní porody včetně eventuálně potřebné episiotomie a v naléhavých případech i porod plodu v poloze pánevní;

7. rozpoznávat varovné příznaky abnormality u matky nebo kojence, které si budou vyžadovat odeslání k lékaři a asistovat přítom podle potřeby lékaři; přijímat nezbytná nouzová opatření při nepřítomnosti lékaře, jako je zejména ruční vyjmutí placenty, po němž může následovat ruční vyšetření dělohy;
8. vyšetřit a pečovat o novorozence; činit všechny nezbytné kroky v případě nutnosti a provádět okamžitou resuscitaci, když to bude nutné;
9. pečovat o matku v poporodním období a sledovat její vývoj, poskytovat jí potřebné rady k péči o kojence, aby tak matce umožnila zajistit novorozenci optimální vývoj;
10. uplatňovat léčbu, předepsanou lékařem;
11. vést všechny potřebné evidence.

Článek 5

Tato směrnice bude rovněž platit pro občany členských států, kteří v souladu s Předpisem Rady (EHS) č. 1612/68 z 15. října 1968 o svobodě pohybu pracovníků po Společenství¹ provozují nebo budou provozovat, jako osoby v pracovním poměru, některou z činností citovaných v článku 1 Směrnice 80/154/EHS.

Článek 6

1. Členské státy přijmou opatření potřebná pro zajištění souladu s touto směrnicí do tří let od jejího zveřejnění a budou o tom neprodleně informovat Komisi.
2. Členské státy budou sdělovat Komisi text hlavních ustanovení svých národních zákonů, které přijmou v oblasti, pokryté touto směrnicí.

Článek 7

Jestliže se členský stát setká při uplatňování této směrnice v některých oblastech s většími obtížemi, Komise tyto potíže prozkoumá ve spolupráci s předmětným státem a vyžádá si stanovisko Výboru vyšších činností ve zdravotnictví, který byl zřízen Rozhodnutím 75/365/EHS², v novelizovaném znění prostřednictvím Rozhodnutí 80/157/EHS³.

V případě potřeby předloží Komise Radě vhodné návrhy.

Článek 8

Ne později jak šest let po zveřejnění této směrnice Rada, konajíc na návrh Komise a po vyžádání si stanoviska Poradního výboru, rozhodne, zda derogace, daná v třetím odraze části B přílohy, by měla být zrušena, nebo její působnost redukována.

Článek 9

Tato směrnice je určena členskými státy.

Dáno v Bruselu, 21. ledna 1980.

Za Radu
Prezident
G. MARCORA

Směrnice Rady Evropy - příloha

UČEBNÍ PROGRAM PRO PORODNÍ ASISTENTKY

Učební program k získání diplomu, vysvědčení nebo jiného dokladu o oficiální kvalifikaci v porodnictví sestává z těchto dvou částí:

A. TEORETICKÁ A TECHNICKÁ VÝUKA

- a. Všeobecné předměty
  - a. Základní anatomie a fyziologie
  - b. Základní patologie
  - c. Základní bakteriologie, virologie a parazitologie
  - d. Základní biofyzika, biochemie a radiologie
  - e. Pediatrie, se specifickým důrazem na problematiku novorozenců
  - f. Hygiena, zdravotní osvěta, prevence, včasná diagnóza nemocí
  - g. Výživa a dietetika, se specifickým důrazem na problematiku žen, novorozenců a malých dětí
  - h. Základní sociologie a sociálně-lékařské otázky
  - i. Základní farmakologie
  - j. Psychologie
  - k. Principy a metody výuky
  - l. Zdravotní a sociální legislativa a organizace zdravotnictví
  - m. Profesní etika a profesní legislativa
  - n. Sexuální výchova a plánování rodičovství
  - o. Právní ochrana matky a novorozence
- b. Předměty specifické pro povolání porodní asistentky
  - a. Anatomie a fyziologie
  - b. Embryologie a vývoj plodu
  - c. Těhotenství, porod a šestinedělí
  - d. Gynekologická a porodnická patologie
  - e. Příprava na narození dítěte a rodičovství, včetně psychologických aspektů
  - f. Příprava na porod (včetně znalosti a použití technických prostředků v porodnictví)
  - g. Analgézie, anestézie a resuscitace
  - h. Fyziologie a patologie novorozenců
  - i. Péče o novorozence a dohled nad nimi
  - j. Psychologické a sociální faktory

B. PRAKTICKÁ A KLINICKÁ PRŮPRAVA

Tato průprava se poskytuje pod vhodným dohledem:

- a. Poradenství těhotným ženám, zahrnující minimálně 100 předporodních vyšetření
- b. Dohled a poskytnutí péče minimálně 40 těhotným ženám
- c. Studentky provedou minimálně 40 porodů; když není možné dosáhnout tohoto čísla kvůli nedostatku žen v předporodním stadiu, může být tento požadavek snížen nanejvýš na 30 s podmínkou, že studentky budou asistovat při dalších 20 porodech
- d. Asistence při jednom nebo dvou porodech plodu v poloze pánevní
- e. Zkušenosti s episiotomií a úvod do šití
- f. Dohled a péče o 40 žen s rizikovým těhotenstvím
- g. Minimálně 100 předporodních vyšetření a vyšetření normálních novorozenců
- h. Dohled a péče o matky a novorozence, včetně péče o nedonošené, přenošené, s podváhou a s nemocí narozené kojence
- i. Péče o patologické případy v oblasti gynekologie a porodnictví a nemoce novorozenců a malých dětí
- j. Úvod do péče o obecné patologické případy v lékařství a chirurgii.